

Sygn. akt	III AUa 1099/13
------------------	------------------------

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **4 grudnia 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Irena Mazurek (spr.)
	Sędziowie:	SSA Janina Czyż SSA Barbara Gonera
	Protokolant	sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **4 grudnia 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **Wojskowej Specjalistycznej Przychodni Lekarskiej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w R.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o odstąpienie od naliczania odsetek

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **3 lutego 2012 r.** sygn. akt **IV U 1265/11**

I. oddala apelację

II. zasądza od Wojskowej Specjalistycznej Przychodni Lekarskiej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w R. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. kwotę 120 zł (słownie sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt III AUa 1099/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 4 grudnia 2013r.

Decyzją z dnia 1 sierpnia 2011r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskowi płatnika składek (...) Sp. z o.o. w R. z dnia 17 marca 2011r. odstąpienia od naliczania odsetek od kwot należnych składek na łączną kwotę 19.205 zł. Powołując w podstawie prawnej decyzji art.83 ust.1 , art. 23 , art.17ust.1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 205,poz. 1585 ze zm.) ,a także przepisy ustaw regulujących kwestie opłaty składek na ubezpieczenie zdrowotne (art.66 ust.1 pkt 1 a i art.87 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej ze środków publicznych – tekst jednolity Dz. U. z 2008r. Nr 164 , poz.1027 ze zm.), Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (art.28 ust.1 ustawy z dnia 13 lipca 2006r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy –Dz. U. Nr 158,poz. 1121 ze zm.) i Fundusz Pracy (art.104 ust.1 pkt 1 a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – tekst jednolity Dz. U. z 2008r. Nr 69,poz. 415 ze zm.) organ rentowy stwierdzał ,że wobec bezspornego faktu dokonania przez płatnika wpłaty istniejącej zaległości w opłacie składek z w/w tytułów na ubezpieczenia dwóch zatrudnionych w oparciu o umowy zlecenia pracowników na kwotę 33.664, zł istnieje obowiązek zapłaty odsetek od tej należności w kwocie wskazanej w petitum decyzji i brak jest podstaw do wnioskowanego odstąpienia od ich poboru (tu jednocześnie podano ,iż wnioskujący dokonał ostatecznie wpłaty tej należności ubocznej w dniach 15 kwietnia 2011r. i 20 maja 2011r.) .

(...) Sp. z o.o. w R. , odwołała się od decyzji ZUS do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie.

W odwołaniu z dnia 1 września 2011r.- wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uwzględnienie wniosku o odstąpienie od naliczania odsetek – płatnik składek , zarzucił ,iż decyzja ZUS wydana została z naruszeniem prawa materialnego , przez błędne zastosowanie art. 83 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 205 , poz. 1585 ze zm.) , niezależnie od tego ,że nie spełnia ona wymagań formalnych przewidzianych w art.107 kpa jako , że nie wyjaśnia podstaw faktycznych i prawnych odmowy uwzględnienia wniosku. W uzasadnieniu tak wyrażonego stanowiska procesowego odwołujący w szczególności naprowadzał ,że zaległość w opłacie składek na kwotę 33.664 zł nie była spowodowana jego umyślnym zaniedbaniem , lecz wynikała z naliczania składek zgodnie z posiadanymi informacjami , które złożyli zatrudnieni w oparciu o umowy zlecenia , a które to informacje – jak wykazało postępowanie sądowe w sprawie III AUa 598/10 Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie – były nie do końca prawdziwe . Stąd przy braku możliwości weryfikacji tych informacji doszło do niezawinionego zaniechania odprowadzania składek . Wszystko to razem – przy uwzględnieniu faktu zapłaty w/w należności głównej - uzasadniać zaś miało żądanie zaniechania poboru odsetek.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 30 września 2011r. pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o oddalenie żądania płatnika składek , podkreślając brak istnienia podstawy prawnej do jego uwzględnienia , przy bezspornych okolicznościach faktycznych związanych z ciężącym na wnioskodawcy obowiązku opłaty składek na kwotę 33.664 zł.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie , po rozpoznaniu odwołania (...) Sp. z o.o. w R., wyrokiem z dnia 3 lutego 2012r. (sygn. akt IV U 1265/11) oddalił odwołanie.

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd Okręgowy ustalił ,że decyzjami z dnia 17 lutego 2009r. organ rentowy stwierdził podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom zatrudnionych w (...) Sp. z o.o. w R. na podstawie umów zlecenia J. B. i W. R. za okresy wskazane w tych decyzjach , zaś pełną prawidłowość tego stanowiska ZUS potwierdził zarówno Sąd Okręgowy w Rzeszowie , który wyrokiem z dnia 31 marca 2010r. (sygn. akt IV U 891/09) oddalił odwołanie płatnika składek , jak też Sąd Apelacyjny w Rzeszowie , który z kolei wyrokiem z dnia 22 września 2010r.(sygn. akt III AUa 598/10) oddalił apelację w/w. Powyższe rodziło obowiązek zapłaty składek na łączną kwotę 33.664 zł , którą to należność odwołujący uregulował po wydaniu wyroku przez Sąd Apelacyjny w dniu 14 października 2010r. nie uiszczając wówczas odsetek , a występując do organu rentowego z wnioskiem o odstąpienie od ich naliczania , przy uzasadnieniu ,iż opóźnienie w opłacie składek było przez niego niezawinione.

Początkowo pozwany ZUS pismem z dnia 25 lutego 2011r. poinformował wnioskującego płatnika składek o braku możliwości uwzględnienia tego wniosku, aby następnie- przy ponowieniu wniosku w dniu 17 marca 2011r. – wydać, zaskarżoną w niniejszym postępowaniu, decyzję odmowną. Ostatecznie odwołujący uregulował także i tę należność uboczną, dokonując wpłat w dniach

15 kwietnia 2011r. i 20 maja 2011r. W świetle powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Rzeszowie, dokonując oceny prawnej sprawy, uznał żądanie odwołania za nieuzasadnione, a zaskarżoną decyzję ZUS za trafną i odpowiadającą prawu. Powołując bowiem w podstawie prawnej rozstrzygnięcia art. 23 ust 1. ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) odsyłający w zakresie zasad i wysokości odsetek za zwłokę do przepisów Ordynacji Podatkowej- Sąd I instancji, przy powołaniu nadto orzeczeń tak Sądu Najwyższego (wyroku z dnia 9 maja 2007r. I UK 362/06) jak i Sądu Apelacyjnego w Katowicach (wyroku z dnia 18 lipca 2007r. III AUa 1760/06) skonstatował, iż odsetki mają charakter akcesoryjny w stosunku do należności głównej i powstają z mocy samego prawa niezależnie od okoliczności, które doprowadziły do zaległości w opłacie należności głównej. Stąd też bez znaczenia dla ich bytu prawnego jest naprowadzane przez odwołującego niezawinięcie w braku opłaty składek na ubezpieczenia J. B. i W. R., co skutkuje brakiem możliwości uwzględnienia wniosku o odstąpienie od naliczania odsetek. Niezależnie od tego Sąd Okręgowy zauważał, iż w świetle art. 28 wyżej powołanej ustawy systemowej istnieje możliwość umorzenia w całości lub części składek (w tym więc i odsetek za zwłokę) nie mniej jednak jest to dopuszczalne wyłącznie w sytuacji całkowitej ich nieściągalności, co nie ma miejsca w odniesieniu do odwołującego, który ostatecznie w całości zaspokoił pozwanego. W podstawie prawnej wyroku powołany nadto został art.477¹⁴§1kpc.

Wniesiona od powyższego wyroku apelacja płatnika składek (...) Sp. z o.o. w R., skutkowałą wydaniem przez Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w dniu 26 kwietnia 2012r. (sygn. akt III AUa 283/12) wyroku, w którym –uchylając wyrok Sądu I instancji –doszło do odrzucenia odwołania skarżącego. Powyższe było wynikiem przyjęcia wystąpienia –branej pod uwagę przez Sąd II instancji z urzędu (art.378§1kpc) bezwzględnej przesłanki zaskarżenia przewidzianej w art.379 pkt 1kpc, co odniesione zostało do określonego w art.83 ust.4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) przypadku wyłączenia drogi sądowej dla odwołań od decyzji organu rentowego odmawiających umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne. Jak argumentował bowiem w tym względzie Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, przepisy w/w ustawy systemowej nie przewidują wprost żądania płatnika składek odstąpienia od naliczania odsetek i w tej sytuacji należy sięgać do regulacji, która umożliwiałaby zaniechanie poboru tej należności ubocznej, a więc umorzenia odsetek, co jednak skutkować musi wydaniem przez ZUS decyzji uznaniowej nie podlegającej kontroli sądu powszechnego. W podstawie prawnej wyroku Sądu II instancji powołany został art.386 § 3kpc.

Sąd Najwyższy – w uwzględnieniu skargi kasacyjnej płatnika składek (...) Sp. z o.o. w R. – wyrokiem z dnia 12 czerwca 2013r. (sygn. akt III UK 96/12) uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego Rzeszowie z dnia 26 kwietnia 2012r., przekazując sprawę do ponownego rozpoznania temu Sądowi z orzeczeniem o kosztach postępowania kasacyjnego. Nie podzielał stanowiska Sądu II instancji co do wystąpienia

w okolicznościach faktycznych przedmiotowej sprawy przewidzianej w art.379 pkt 1 kpc bezwzględnej przesłanki zaskarżenia odniesionej do niedopuszczalności drogi sądowej, Sąd Najwyższy – kierując sprawę do merytorycznego jej rozpoznania w postępowaniu odwoławczym – podkreślił, iż zaskarżona decyzja ZUS z dnia 1 sierpnia 2011r. nie była decyzją o jakiej mowa w art.83 ust.4 ustawy z dnia

13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.), a jej wydanie nastąpiło w zakresie przypisanym temu organowi uprawnień w sytuacji gdy formuła żądania odwołującego oparta została na zdarzeniach prawnych wywołujących skutki w zakresie stosunków ubezpieczenia społecznego. Niezależnie od tego zaakcentowane zostało, że wyłącznie kontroli sądowej ma charakter wyjątkowy, stąd niedopuszczalna jest taka wykładnia przepisów, która ograniczałaby konstytucyjne prawo do sądu (art.45 ustawy zasadniczej). W podstawie prawnej wyroku Sądu Najwyższego powołany został art. 398¹⁵ §1kpc.

W tak zaistniałej procesowej , Sąd Apelacyjny w Rzeszowie , rozpoznając po raz wtóry apelację płatnika składek (...) Sp. z o.o. w R. - będąc związany dokonaną przez Sąd Najwyższy wykładnią prawa (art.398²⁰ kpc) – zważył co następuje;

Apelacja jest nieuzasadniona i jako taka podlega oddaleniu.

Zaskarżony bowiem wyrok Sądu Okręgowego Rzeszowie z dnia 3 lutego 2012r. jest- w ocenie tut. Sądu- wyrokiem trafnym i odpowiadającym prawu ,pomimo częściowo błędnego uzasadnienia w zakresie odnoszącym się do- nie objętej treścią zaskarżonej decyzji- kwestii możliwości umorzenia należności ubocznej (tj. odsetek) w kontekście przesłanek z art.28 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 205 , poz. 1585 ze zm.) W tym bowiem względzie podkreślić należy- na co zwracał uwagę Sąd Najwyższy w uzasadnieniu swojego wyroku- , że w sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego jej treść wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999r. II UZ 52/99 OSNP 2000/15/601) . Tym samym w korelacji z zawartym we wniosku z dnia 17 marca 2011r. żądaniem płatnika odstąpienia od naliczania odsetek , jak i następczą – zaskarżoną w niniejszym postępowaniu - odmowną decyzją ZUS z dnia 1 sierpnia 2011r. wydaną w trybie art.83 ust.1 w/w ustawy systemowej , powyższe oznaczało konieczność kontroli sądowej tego stanowiska organu rentowego w aspekcie naprowadzanych przez odwołującego na uzasadnienie wniosku okoliczności faktycznych jak i obowiązujących w tym względzie przepisów prawa. Takiej oceny Sąd I instancji jednak dokonał i jest ona w całej rozciągłości podzielana przez tut. Sąd Apelacyjny , a sprowadza się do tego ,że w świetle obowiązujących przepisów prawa normujących zasady naliczania odsetek i ustalania ich wysokości (art. 53 - art.58 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa - tekst jednolity Dz. U. z 2012r. poz.749 ze zm., mającymi tu zastosowanie poprzez art. 23 ust.1 ustawy systemowej) nie ma możliwości odstąpienia od ich naliczania – o co wnioskował skarżący. Jak słusznie bowiem podkreślił Sąd Okręgowy w Rzeszowie , w każdej sytuacji faktycznej istnienie zaległości składkowych rodzi dla płatnika następstwa w postaci świadczenia od nich odsetek , zaś kwestia winy za opóźnienie w uiszczeniu należnych składek nie ma wpływu na obowiązek opłacenia odsetek za zwłokę od zaległości składkowych (tak też m. innymi w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 8 lutego 2013r. III AUa 1423/12 LEX nr 1281126 , czy w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 2008r. II UK 353/07 LEX nr 500224) . Mówiąc wprost brak jest podstawy prawnej żądania wnioskodawcy i w tej sytuacji nieporozumieniem jest czyniony przez niego zarzut braku wskazania i wyjaśnienia przez organ podstawy decyzji odmawiającej odstąpienia od naliczania odsetek. Na marginesie zauważy też przyjdzie , że niezależnie od tego ,iż odwołujący sam nie jest w stanie podać podstawy prawnej zgłoszonego roszczenia , to dodatkowo, nawet w sytuacji zaspokojenia ZUS także w zakresie omawianej należności ubocznej i to jeszcze przed wydaniem zaskarżonej decyzji , w żadnej sposób nie dokonał jego modyfikacji .

Z tych wszystkich więc wyżej naprowadzonych względów - z braku dostatecznych podstaw faktycznych i prawnych - na podstawie art.385 kpc orzeczono jak w pkt. I sentencji wyroku. Ogólny wynik sprawy , jak również zgłoszone przez pozwany organ rentowy w postępowaniu odwoławczym żądanie przyznania kosztów – uzasadniały z kolei przyjęte przez tut. Sąd w pkt. II sentencji wyroku rozstrzygnięcie (zasądzenie od płatnika składek na rzecz organu rentowego kwoty 120 zł) w oparciu o art.98 §1kpc w z art.108 §1kpc i przy uwzględnieniu minimalnej stawki wynagrodzenia fachowego pełnomocnika ZUS , przewidzianej w § 12ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 490)

(...)

1/(...)

2/ (...)

3/ (...)